

Mõni sõna Asta Vernikust

Kes möödunud aasta augusti-kuu lõpupoole Kadrioru sattus, võis seal kuulda imelikke potsatusi. Uudishimulikud astusid hgemale ja said tunnistajateks raskele ja pingsale võistlusele NSV Liidu meistrimedalite pärast. Te mäletate kindlasti ka nende võistluste võitjat — Asta Vernikust. Temast me juttu

dalas öötundidel, sest muul ajal on «Kalevi» spordihall väga üle koormatud. Paratamatult tuleb siis loobuda meie ahvatlevatest ettepanekutest minna kinno, teatrisse või «PIKO-sse», sest ootavad ju neid vibu, nooled ja «kuldnene õun» märklike keskel. Nii toodigi võistlustelt kaasa NSV Liidu meistersportlase mär-

leemegi, sest seesama NSV Liidu absoluutne meister vibuspor-dis on meie rühmavanem. Kes Astat ei tunne, neile võime teda iseloomustada järgmiselt: ke-k-mist kasvu loomuliku juuks: vä vi-ga tagasihoidlik tütarlaps. Tavali-selt on ta naerusuine ja lõbus, aga kui vaja, siis ka range ja nõudlik rühmakaaslaste suhtes. Asta auto-riteet rühmas on vaieldamatu, aga ta ei pea end oma ametiseisuse töö-tu teistest paremaks. Igasugus-test rühma ühis-üritustest võ ab innukalt osa, tihti on ise initsiaatoriks ja eestvedaja-aks. Kui kellelgi tekib õppetöö käi-gus arusaamatusi, võib alati pöörduda Asta poole. Ta on ikka nõu ja jõuga abiks.

Peame tunnistama, et Asta kuldmedal NSV Liidu meistri-võistlustelt tuli meile veidi ootamatult. Seda enam oli põhjust rõõmu tunda nii meil kui ka Astal endal. Küllap aitas Astat tema imeteldav tahtejõud. Pikad loengupäevad instituudis, väsitavad laboratoorsed tööd (keemikutele on neid ju ohtrasti), pärast seda aga kiiruga «intrinsic» läbi, vibu-nooled kätte ja Kadrioru treeningule ja muidugi koos rühmakaaslaste Virve ja Endlaga. Kogu jõuavad nad hilisõhtul. Ja nii 4—5 korda nädalas, vahel rohkemgi. Praegu, millal väljas lasta ei saa, ei pea nad paljudeks isegi treeningut ühel korral nä-

gid ja mitutkarva ning mitme suurusega medalid.

Loodame, et Astal jätkub indu edaspidi veelgi hoogsamalt treeni-da ja oma esikohta TPI nais-sportlaste ja NSV Liidu tugevamate vibulaskjate hulgas kaits-ta.

Naistepäeva puhul surume meie tublil rühmavanemal tugevasti kätt ja soovime, et tal jätkuks alatiseks suurt tahtekindlust oma eesmärkide poole pürgimisel ja koolipäevil seda muidugi ka rüh-ma eest seismisel.

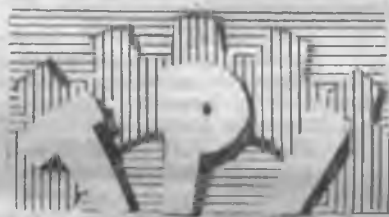
Selleks Astale jaksu, jonnki ja parasjagu õnne!

OPPERÜHM KÜ-81

Naistepäevale pühendatud aktus

Esmaspäeval, 6. märtsil kell 14 toimub instituudi peahoone VII auditoriumis rahvusvahelisele naistepäevale pühenda-tud pidulik aktus.

Ootame kõigi osavõttui

TALLINNA POLÜTEHNIKA

Nr. 1 (562)
XIX aastakäik

TALLINNA POLÜTEHNILISE INSTITUUDI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, ELKNÜ KOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA.

Heinok, 3. märtsil 1967

Meie saadiku-kandidaadid

Eesti NSV Ülemnõukogusse Tallinna valimisringkonnas nr. 43 Agu Aarna — instituudi rektor, tehnikadoktor, professor, Eesti NSV Teaduste Akadeemia korrespondentliige.

Tallinna Linna Töerahva Saadikute Nõukogusse valimisringkonnas nr. 53 Heino Lepikson — instituudi teadusala prorektor, professor.

Tallinna Keskrajooni Töerahva Saadikute Nõukogusse valimisringkonnas nr. 171 Leevi Mõlder — instituudi keemiateaduskonna õppejõud, tehnikakandidaat, dotsent,

valimisringkonnas nr. 176 Lia Raud — instituudi õppeosakonna ülem,

Tallinna Ka'inini Rajooni Töerahva Saadikute Nõukogusse valimisringkonnas nr. 111 Maimu Saarepera — instituudi majandusteaduskonna õppejõud, majandusteaduste kandidaat, dotsendi kt.

KAS TEATE ET ...

Tallinna Polütehnilise Instituudi 8963 üliõpilasest on üle kolmandiku — 3099 — naised.

Päevase osakonna teaduskondade üliõpilaste nimekirjas on naised 1370 ehk 37,3 protsenti õhtuses teaduskonnas 794 ehk 36,2 protsenti ja kaugõppe teaduskonnas 935 ehk 30,2 protsenti.

Talvisest eksamissessioonist on möödunud juba mitu nädalat. Kuidas see tähtis sündmus möödus, kuidas olid hinded? Lähemas ringkonnas on sellest ülevaade juba ammu olemas — õpperühmad ju teavad oma parimatest, kordaminekutest ja puudujääkidest. Sellest ollakse üsna hästi teadlik ka kursuste kaupa.

Järeljuttu eksamissessioonile

Ajasime eksamissessiooni teemadel juttu õppeprorektor dotsent Eduard Schmidtiga. Palusime teda vastata mõnele küsimusele. Mida on Teil öelda eksamissessiooni tulemuste kohta kogu instituudi ulatuses?

«Esiteks seda, et sessioon toimus õigeaegse ettevalmistuse ja organiseerituse tähe all.

Päevase osakonna 3156 eksamikohustuslikust üliõpilasest sooritasid sessiooni lõpuks kõik eksamid 2580 ehk 81,8 protsenti. Kui võrdleme seda viimast näitajat mulluse õppeaasta vastava arvuga, võib öelda, et tänava oli õppe-dukus kõrgem. Eriti rõõmustab tõsiasi, et ligi kolmandik üliõpilastest said õpi-märkmikku hindeiks ainult «väga hea» ja «hea». Täiesti rahule võib jääda esimese kursuse üliõpilaste eksami-hinnetega. Oppeedukuse prot-sendiks tuli seal 81,8 ja kui võrdleme viimase kuue õppe-aasta eksamitulemusi, võime öelda, et tänavane on kõigist eelmistest kõrgem.

Teatavasti toimus «Tallinna Polütehniku» veergudel üsna pikka aega diskussioon «Kas «rahuldav» rahuldab?». Selle käigus tehtud ettepanekud on avaldanud oma mõju. Ek-

sameid sooritanud 3156 üli-õpilasest sai 144 ainult hin-ded «rahuldav» ja see arv ei ole siiski suur. Vähenes väl-jalangevus nõrga õppeedukuse ja õppetööst mitteosavõtu, ebaväärika käitumise ja dist-sipliini rikkumise tõttu. Eel-misel sügissemestril oli vastav protsent 7,4, tänavuse õppe-

aasta vastaval ajavahemikul tunduvat vähem — 5,3.

Milliseks kujunes õppeedukus teaduskondade lõikes?

«Sessiooni lõpu seisuga kujunes õppeedukus kõige kõr-gemaks keemiateaduskonnas vastava protsendiga 89,1. Pa-remuselt järgnesid majandus — (86,6%), ehitus — (80,3%), mehaanika — (79,1%), ener-geetika — (77,8%) ja elektro-tehnikateaduskonna (77,6%).

Keemia- ja majandustea-duskond sammuvad õppe-edukuse paremusjärjestuses pidevalt esireas.

Mõnevõrra on vähenenud õp-peedukus mehaanika- ja energeetikateaduskonnas.

Mida võiks öelda tsükli-graafiku rakendamise tulemuste kohta?

Seda graafikut rakendati õp-petöö korraldamisel eksperimendi korras mehaanika- ja ehitusteaduskonna noorematel kursustel ja see nägi ette eksamite ositi sooritamise.

Uudse katse lõplikke tule-musi ei ole praegu võimalik kokku võtta, kuid esialgsed tähelepanekud viitavad selle mooduse efektiivsusele õppe-taseme tõstmisel.

(Järg lk. 2)

Majandusteaduskonna lõpetanute päevaks

Majandusteaduskonna lõpetanute kokkutulekust on möödunud rohkem kui neli aastat. Viimasele «jõudude ülevaatusle» tulid ökonomistid ja raamatupidajad, insenerökonomistid ja pearaamatupidajad, oli rohkemasti osakonnajuhtajaid, leidsid direktoreid ja asutuste ülemaid. Saabusid tublid majandusmehed vabariigi enamikest asutustest ja ettevõtetest. 4. detsembril 1962 anti aru möödunud aastate sündmustest ja plaanitseti uusi tegusid. Avaras «Eesti Energia» saalis valitses elevusrohke, ülev jällenägemise ja sõprussidemete uuendamise meeleolu.

Pole kahtlust, et ka eelseisev kohtumine tuleb leidmisterohke. Möödunud päevad on toonud kõigile muudatusi isiklikus elus, möödunud neli aastat on sündmuste- ja saavutusterohkeks perioodiks vabariigi majandusel. Märkimisväärt seitsaastaku edukat lõpetamist ja üleminekut uuele juhtimis- ning majandamissüsteemile.

Möödunud aastad olid majandusteaduskonna kiire kasvu ja kujunemise aastateks. Sel perioodil lõpetas teaduskonna 218 insenerökonomisti ja ökonomisti-raamatupidajat. Koos kaugõppe- ja õhtuse teaduskonna lõpetanutega sai vabariigi rahvamajandus kokku 346 kvalifitseeritud majandusteadlast.

1963. a. algusest on majandusteaduskonna üliõpilaste arv rohkem kui kahekordistunud ja ulatab praegu ligi kuuesajale. Avati uued erialad ehituse ökonomika ja organiseerimise, autotranspordi ökonomika ja organiseerimise, majandusliku informatsiooni mehaanilise töötlemise organiseerimise ja tööstuse planeerimise spetsialistide ettevalmistamiseks. Kahekordistus vastuvõtt masinaehituse ökonomika ja organiseerimise ning raamatupidamise erialale.

Tugevnes teaduskonna õppetöö baas. Lisaks loomise ökonomika ja organiseerimise ning

statistika ja raamatupidamise kateedrite loodi juurde tööstuse planeerimise ja arvutustehnika kateedrid. Teaduskonna õppepersonal on möödunud kokkutulekust tänaseni täienenud kahe teaduste doktori ja 14 teaduste kandidaadiga.

Märgatavalt on ajakohastunud teaduskonnas õpetatavad distsipliinid. Õppeplaanis on nüüd arvutustööde mehhaniseerimine, arvutusmasinad ja elektronarvuti programmeerimine, planeerimise ja juhtimise matemaatilised meetodid, võrkplaneerimine, töö teaduslik organiseerimine, juhtimise organiseerimise teaduslikud alused, juhtimistöö automatiseerimine ja mehhaniseerimise alused ja teised õppeained. Tunduvalt on täiendatud ja ajakohastatud raamatupidamise teooria, tööstusharu ökonomika, tööstusettevõtte organiseerimise ja planeerimise ning teisi kursusi.

Rajamisel on arvutuskeskus, bürootehnika kabinet ja teised üksused õppetöö baasi täiustamiseks.

Me usume, et teaduskonnas ettevõetud reformide tulemusel suudame rahvamajandusele anda suurte teoreetiliste ja vajalike praktiliste teadmistega energilisi ja initsiatiivikaid tootmis- ja majandusjuhte, kes on võimelised vabariigi majanduselu edasi viima 1965. aasta septembripleenumi ja NLKP XXIII kongressi otsuste kohaselt.

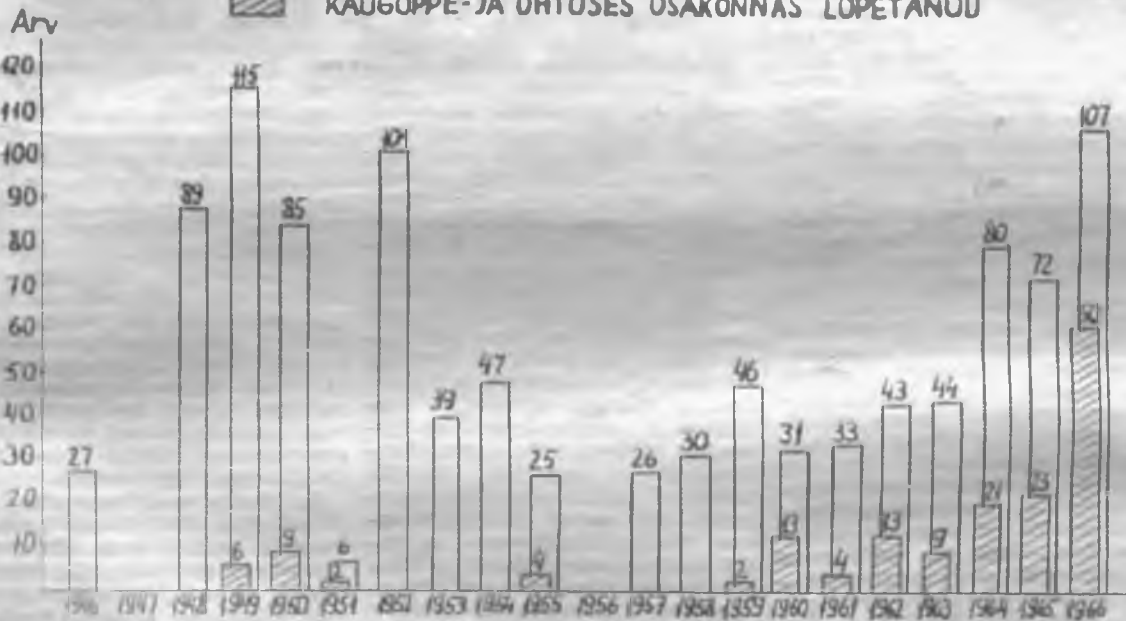
Me loodame, et majandusteaduskonna lõpetanute arvukas, ligi 1100-liikmeline pere eelseisval kokkutulekul muude arutuselaste küsimuste kõrval annab oma arvamuse majandusteadlaste senise ettevalmistuse tõhususe kohta ja teeb ettepanekuid selle edasiseks täiustamiseks.

Soovin lõpetanute päevale head kordaminekut!

J. TOOMASPOEG,
TPI Majandusteaduskonna dekaan

TALLINNA POLÜTEHNILISE INSTITUUDI MAJANDUSTEADUSKONNA LÕPETANUD 1946-1966 KOOS KAUGÕPPE- JA ÕHTUSE OSAKONNAGA

□ KOKKU LÕPETANUD
▨ KAUGÕPPE- JA ÕHTUSES OSAKONNAS LÕPETANU

UUS LEND

Riikliku komisjoni ette astusid seekord raamatupidamise eriala diplomandid.

Üliõpilaste tööde teemad olid aktuaalsed ja tihedasti seotud vabariigi ettevõtete töö ja majanduseluga. Käsitlust leidsid mitmesugused majandusreformiga ja arvutustööde mehhaniseerimisega seotud küsimused. Kuuest raamatupidamise alasest tööst

TPI erialapäevade puhul on saanud tavaks korraldada lõpetanute seas ankeetvaatlus. Seda puhku üritati seda ka Majandusteaduskonnas. Aastatel 1945-1966 on teaduskonna lõpetanud kokku üle tuhande inimese. Rohkem kui kolmandikult neist saadi täidetud ankeedid. Kontrollimisel selgus, et ankeedi vastajad jaotusid võrdlemisi ühtlaselt nii lõpetamise aja, eriala kui ka soo järgi. See annab aluse teha saadud tulemuste põhjal järeldusi, mis on suhteliselt väikese veaga üldistatavad kõigi TPI-st pärinevale majandusteadlaste perele.

tõsteti esile MALLE NOTTONI oma laemal «Raamatupidamise tsentraliseerimine tehases «Norma». Kõigiti õnnestunud oli ka EVI KAUGEVOO uurimus toodangu omahinna kalkultatsiooni normatiivse meetodi juurutamise kohta Tallinna Masinatehases.

Majandusliku analüüsi alaseid töid oli seitse. Parimateks autoriteks olid EERIK SNIKER ja AIN TARLAP.

Laadilt olid tööd rakenduslikud ja koostatud diplomieelsel praktilisel kogutud faktiliste andmete põhjal. Nagu oeldaks aruandes, oli diplomitööde üldine teema hea ja ületas mõnevõrra muluse.

H. LENK

Hoolimata ankeetide näivast pealiskaudsusest ja küsimuste lihtsusest, saadi mitmeid huvitavaid andmeid, millest mõned tunduvad isegi ootamatutena. Kõigepealt äratavad tähelepanu tulemused, mis kõnelevad sellest, et majandusteadlased ei vaheta naljalt oma töökohta (vt tabel 1). Kõigist lõpetajaist töötab 38% oma esimesel töökojal,

Lõpetanute pere LÄBI ANKEEDILUUBI

s. o. praktiliselt sellel töökojal, kuhu nad pärast instituuti lõpetamist tööle suunati. Rohkem kui pooled kõigist lõpetanuist on vahetanud oma töökohta ainult üks kord. Tähelepanuväärne on, et isegi 15-20 a. tagasi lõpetanud majandusteadlasi on ca 38% vahetanud oma töökohta ainult üks kord. Olgu selgituseks öeldud, et töökohtana mõeldakse siin asutust või ettevõtet, milles spetsialist töötab, mitte ametikohta. Ametireedit pidi ollakse edukalt edasi liikunud, seda tõestavad andmed palkade ja ametikohtade kohta.

Millega seletada majandusteadlaste kaadri nii suurt kinnistumist? Meile tundub, et mingisuguseid negatiivseid põhjendus on sellele raske leida. Majandusteaduslikel erialadel on pakutavaid ja komplekteerimata

inimiga tagasi jätkus kõrgema eriharidusega spetsialistide kõrge koolis omandatud teadmiste terveys eluks.

Kaasajal suudab instituut oma kasvandikke varustada ainult teatud põhiteadmiste kogumiga, mida tuleb pidevalt täiendada. Sealjuures on olemas teatud mahajäämuse oht. Sagedased on etteheited majandusteadlastele, et nad ei arenda vajalikul määral majandusteooriat ja ei lahenda küllalt kiiresti praktilisi probleeme.

Mis on siis juhtunud? Kas on langenud õpetamistase või on halvenenud materjal? Ei üks ega teine. Tohtult on muutunud meid ümbritsev keskkond ja seda eriti viimase paarikümne aasta jooksul.

Teaduse ja tehnika kiire arenemise, tootmise tohtult kasvunud mastaapide, süvenenud ühiskondliku tööjaotuse ja töökooperatsiooni tulemusena on tootmine muutunud äärmiselt komplitseeritud ning pidevalt muutuvaks protsessiks. Selle juhtimine ja ratsionaalne organiseerimine nõuab erakordselt suurt teadmiste hulka väga mitmesugustel aladel.

On vaja nästi tunnetada ühiskonna majandusliku arenemise üldisi ja spetsiifilisi seadusi, nende konkreetseid avaldusvorme teatud rahvamajandusharus ja ettevõttes, on vaja tunda organisatsiooni- ja juhtimisteooriat, töösühholoogiat ja tootmisestetiikat, töö teaduslikku organiseerimist ja tööõigust, statistikat ja majandusmatemaatikat, arvestust ja finantse.

Peale selle peab majandusteadlane kursis olema teaduse ja tehnika viimaste saavutustega ning nende tehnoloogiliste rakendamise võimalustega. Ta peab põhjalikult tundma kõigi organisatsiooniliste ja tehniliste abinõude majandusliku efektiivsuse hindamise teooriat ja meetodikat. Majandusteadus peab kätte näitama ka tehniliste alade kõige

efektiivsemad arengusuunad ja kogu ühiskonna majandusliku arenemise ning majanduspoliitika põhisuunad.

Usna harva on ühel inimesel eeldused kõigi nimetatud võimete väljaarendamiseks. Ka on täiesti võimatu instituudis õppimise ajal omandada ja vajaliku aktiivsuse astmega salvestada kõigi nimetatud küsimuste kvalifitseeritud lahendamiseks vajalikku teadmiste hulka.

Tuleb nähtavasti loobuda laia profiiliga «kõike teadja» majandusteadlase ettevalmistamisest. Tehnilistel aladel ja arstiteaduses on see saanud juba ammu teoks.

Kaasaeg nõuab sügavaid erialalisi teadmisi igal alal, seda enam aga nii laias ja komplitseeritud teadusharus kui majandusteadus. Et iga majandusteadlane peab oma tööõigis olema suuremal või vähemal määral teadlane-uurija, see on isenesest mõistetav asi kaasajal. Muidu ta ei õigusta oma nimetust. Kitsa eriala omandamisel muidugi ei tule unustada ka üldiste teadmiste andmise ja silmaringi laiendamise vajadust.

Tööstusharulise spetsialiseerimise kõrval oleks nähtavasti otsustavaks spetsialiseerida ökonomistide ettevalmistust ka probleemide, valmistades ette spetsialiste organisatsiooni- ja juhtimisteooria, töö teadusliku organiseerimise, töösühholoogia, majandusliku efektiivsuse teooria, majandusmatemaatiliste meetodite ja teistel aladel. Spetsialiseerimine probleemide võiks toimuda neljandal ja viiendal kursusel.

Pole kunagi hilja omandada aga uusi sügavamaid teadmisi kitsal erialal ka staažikatel majandusteadlastel praktikas. Sügavamalt haritud uudismaa kannab paremat vilja ja toob suuremat loominguõudu.

E. KULL,
prof., majandusteaduste doktor,
1947. a. lõpetanu

TPI pluss elektronarvuti

Nüüd hakkab vist tõeks saama see, et juba tänava suvel alustatakse TPI elektronarvuti monteerimist. Järgmisest semestrist alates on siis õppejõudude ja üliõpilaste käsutuses mitte eriti moodne, kuid usaldatav ja mitmete programmeerimist kergendavate sisendkeeltega varustatud arvutusautomaat.

Millised ülesanded on tulevasel arvutuskuskel täita? Kõigepealt me peame saavutama seda, et elektronarvuti ei oleks mingi eksoteeriline vahend kõrgetharitud spetsialistide käes, vaid et see muutuks igale insenerile ja inseneriökonomistile samasuguseks tööriistaks nagu seda on arvutuslülkati, telefon ja kirjutusmasin.

Selle eesmärgini jõudmine toob aga endaga kaasa õige tõsiseid muutusi arvutit kasutavate spetsialistide mõlemisviisis. Kui me kasutame elektronarvutit vanade harjumuste ja tavade süsteemi kohaselt, siis võrduks see laibale elekrimootori külgemonteerimisega — labidas lihtsalt murduks. Elektronarvuti on ekskaator ja nõuab ka kohaselt laia teed. Terves reas õppeainetes tuleb senisest tunduvalt rohkem kasutada formaalsemaid (ja seejuures üldisemaid) meeto-

deid, mis arvutue paremini sobivad. Tüüpilised insener-arvutuste valemid programmeeritakse ja salvestatakse arvutisse, nii et üliõpilase kursuseprojekti koostamise peavaevaks jääb õige valemite õiges järjekorda seadmine. Õppejõududel jääb senisest rohkem aega sisuliseks juhindamiseks, mitte arvutusvigade otsimiseks jne., jne

Et see tore tulevik tööpoolest saabuks, tuleb käised üles kätanata... meie arvuti sisendkeelt õppima hakata.

LEO VOHANDU,
Arvutusmatemaatika kateedri juhataja

Diplomitööd kaitseb Malle Notton.

(31%). See-est on aga tööstusökonomistide seas rohkem allasutuste juhte (50%), insenerökonomistidest ainult 34%).

Omaette probleemiks on iseisevate asutuste (ministeeriumide, peavalitsuste, ettevõtete jne.) juhtivate madal osatähtsus. Neil kohtadel töötab ainult 2% kõigist lõpetajaist. Erialade kaupa on kõrgemate juhtide osatähtsus kõige suurem rahandus- ja kaubandusharu lõpetajate hulgas (9%). Miks on nii vähe tööstusökonomistide juhtivate kohtadel? Kas see on tingitud nende ettevalmistuse sobimatused direktoriametis töötamiseks või on direktoriks edutamisel siiani tööstuse alal juhindunud mõnede teiste erialade esindajate põhjendamatus eelistamisest? Ma-

(Järg lk. 4) \

